

Universitätsbibliothek Paderborn

Medvlla Theologica

Ex Sacris Scriptvris, Conciliorvm Pontificvmqve Decretis, Et Sanctorvm Patrvm Ac Doctorum Placitis Expressa ; In qua, quidquid tum ad fidei mysteria sanè ac rectè intelligenda, & ab erroribus quibusvis secernenda, tum ad sacramenta debitè conficienda & ministranda, tum ad actiones humanas iuxta ...

Abelly, Louis

Coloniæ Agrippinæ, 1658

Capvt I. De Fidei necessiate.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38954

depulsis errorum quorumlibet tenebris, veritatis certum ac securum tramitem ostendat. Vt igitur, sicut propositum nobis est, compendiariâ viâ procedamus, ex multis, quæ à Theologis disputari de Fide solent, pauca tantum excerpemus, quæ magis necessaria visa sunt, & ad tria capita reuocabimus, in quorum primo videbimus, quæ sit necessitas fidei: in secundo, quodnam sit eius obiectum materiale: in tertio denique, quodnam sit eiusdem obiectum formale: seu quod in idem recidit, an sit ad salutem necessarium credere: quid oporteat credere: quomodo & quâ ratione oporteat credere.

CAPVT I.

De Fidei necessitate.

SECTIO I.

Quid sit, & quotuplici modo sumatur Fides.

Omissis varijs ac multiplicibus modis, quibus passim in sacra Scriptura nomen Fidei accipitur, nos hic per Fidem intelligimus virtutem illam supernaturalem, per quam (vt Catechismus Romanus loquitur part. I. cap. I. num. I.) *id ratum habemus, quod à Deo traditum esse sanctissima matris Ecclesie auctoritas comprobauit.* Eo sensu accepta Fides multipliciter à Theologis diuidi solet, quod hic præmittendum esse duximus, vt, quæ de illius necessitate dicenda sunt, distinctius & clarius possint intelligi: alia siquidem est fides habitualis, alia actualis: alia fides externa, alia interna: alia explicita, alia implicita: alia formata siue viua, alia informis, siue mortua.

Fides habitualis est ipse fidei habitus, qui, cum sit supernaturalis, non producit per actus, sicut alij habitus

natu-

naturales, sed à Deo infunditur in animam; vnde ab Apostolo Ephes. 2. vocatur donum Dei: *Gratiâ, inquit, saluari estis per fidem, & hoc non ex vobis, Dei enim donum est.*

Habitus autem ille fidei non tantum in intellectu, sed etiam in voluntate tanquam in subiecto recipitur (vt docet S. Thomas 2. 2. q. 4. a. 2.) in intellectu quidem, quia assensus fidei pertinet ad potentiam cognoscitiuam, cum habeat verum pro obiecto: in voluntate autem, quia mouere debet intellectum ad assentiendum, vt liberè assentiatur; alioquin assensus ille fidei, virtutis actus esse non posset: vnde S. August. lib. de prædest. Sanct. c. 5. dicit, quod fides *in credentium voluntate consistit.*

Fides actualis est assensus ipse liberè elicitus, quo quis credit actu alicui veritati diuinitus reuelatæ, propter auctoritatem Dei reuelantis, qui quidem assensus est supernaturalis, tum ratione obiecti formalis, cui innititur (de quo infra dicendum est) tum etiam ratione principij, à quo producit, non enim per solas naturæ vires produci potest, sed ad hoc supernaturali aliquo auxilio opus est, vt supponimus ex tractatu de Gratia.

In illo autem assensu fidei *triplex* communiter notatur à Theologis respectus circa Deum, quod ab illis ex S. August. tract. 29. in Ioann. desumptum est. *Primus* est circa Deum tanquam obiectum materiale, quod creditur: *Secundus* circa Deum tanquam obiectum formale, quo creditur: *Tertius* denique circa Deum tanquam finem vltimum, in quem assensus fidei dirigitur; vnde intelligi potest, quid sit credere Deum, credere Deo, & credere in Deum.

Fides interna est ille idem assensus fidei, quatenus in animo solo liberè concipitur, nec vllis verbis aut signis exterioribus se prodit.

Fides verò externa est illius assensus interni per verba aut signa exteriora manifestatio: de vtraque loquitur Apostolus Roman. 10. dicens: *Corde creditur ad iustitiam: ore autem confessio fit ad salutem.*

Fides implicita est ea, quâ quis in genere assentitur ijs omnibus veritatibus, quas Deus reuelauit, & per Eccle-

siam credendas proposuit, licet nullam illarum in particulari vel cogitet, vel cognoscat.

Fides verò explicita est, quâ assentitur in particulari veritati alicui à Deo reuelata, vt cum quis credit esse Deum vnum in essentia, trinum in personis.

Denique fides formata & viua est illa, quæ cum gratia & charitate coniuncta est, qualis in iustis reperitur.

Fides verò informis & mortua, quæ à gratia & charitate seiuncta est, sine qua cum operationes vitales, seu æternæ vitæ meritorias habere non possit, recte ab Apostolo Iacobi 2. mortua appellatur.

SECTIO II.

An fides necessaria sit ad salutem necessitate præcepti.

Questio intelligenda est de fide actuali interna (de externa enim agitur postea) respectu adultorum: nam si de paruulis sermo sit, cum sine actuali baptismi susceptione salui esse non possint (vt supponimus ex statu de Sacramentis) & in baptismo simul cum gratia sanctificante, habitus fidei aliarumque virtutum supernaturalium ijs infundantur (vt Concilium Tridentinum expressè declarat sess. 6. cap. 7.) certum est illos, cum fidei actualis incapaces sint, sine fide habituali tamen non posse salutem consequi.

Ad huius autem quæstionis solutionem, notandum est aliquid duplici modo dici posse ad salutem necessarium, vel necessitate medij, vel necessitate præcepti. Illud dicitur necessarium necessitate medij, quod secundum legem ordinariam ita necessarium est, vt sine illo salus obtineri nullatenus possit: illud autem dicitur necessarium necessitate præcepti, quod eâ solum ratione necessarium est, quia præceptum est: vnde quæ priori modo sunt necessaria, licet aliquando in nostra potestate non sint, eandem tamen semper inferunt necessitatem; quæ autem posteriori

teriori, si possibilia esse desinant, desinunt etiam esse necessaria.

Hac distinctione supposita, ad quaestionis propositae solutionem, dicendum est primo, impositum esse hominibus à Deo præceptum in genere de actu aliquo fidei supernaturalis eliciendo: hoc constat primo ex his Christi verbis Matth. ult. *Qui crediderit & baptizatus fuerit, saluus erit: qui verò non crediderit, condemnabitur*: neque enim damnaretur quis ob alicuius actus omissionem, nisi præceptum aliquod de illo eliciendo impositum esset: præterea cum omnibus hominibus impositum sit præceptum de Deo ex toto corde diligendo, quod quidem Christus Matth. 22. vocat primum & maximum, ex præcepto illo diligendi rectè inferri potest præceptum credendi; siquidem dilectio supernaturalis Dei, eiusdem cognitionem supernaturalem necessario præsupponit: Vnde Apostolus dicit Hebr. 11. *Accedentem ad Deum credere oportet*, & hac de causa (vt rectè obseruat S. Thomas 2.2. q. 16. a. 1.) præceptum de credendo in Deum, in primo decalogi præcepto contineri censetur, tanquam fundamentum ac principium totius legis diuinæ, & sine quo cætera religionis & charitatis officia, quæ Deum spectant, impleri nullatenus possunt.

Dicendum secundò, præceptum fidei duplex esse, vnum affirmatiuum, vt credamus ea omnia, quæ à Deo reuelata sunt, & vt talia nobis ab Ecclesia proponuntur; alterum negatiuum, vt non dissentiamus vlli veritati à Deo reuelatæ, & ab Ecclesia nobis propositæ. Vtrumque illud præceptum primis Decalogi verbis apertè insinuat, in quibus vna ex parte præcipitur, vt vnum Deum per fidem agnoscamus; & ex altera prohibetur, ne dijs alienis & falsis fides habeatur.

SECTIO III.

*An fides necessaria sit ad salutem
necessitate medij.*

Licet quidam Doctores, vt Andreas Vega, & Dominicus à Soto existimauerint fidem esse tantum necessariam ratione precepti diuini, ac proinde illos, qui mysteriorum per eam credendorum ignorantia inuincibili laborant, si tamen aliunde secundum rectam rationem viuant, & Deum vt authorem naturæ cognosceant & ament, posse nihilominus salutem consequi.

Contraria tamen sententia communis est inter Theologos, ac proinde vt certa tenenda est, prout in sequenti assertionem declarabitur.

Dicendum est igitur, actum fidei supernaturalis esse ad salutem necessarium necessitate non tantum precepti, sed etiam medij, ita vt nullus adultus possit sine tali actu iustificari: probatur primò ex Apostolo, in epistola ad Hebræos cap. II. vbi dicit, quod *sine fide impossibile est placere Deo*, quæ verba non nisi de medij necessitate intelligi possunt, cum omnem possibilitatem placendi Deo excludant, nisi per fidem tanquam per medium absolutè necessarium.

Probatum secundo ex Concilio Tridentino sess. 6. cap. 7. vbi, postquam dixit baptismum esse Sacramentum fidei, addit: *Sine qua nulli vnquam contigit iustificatio, & capite octauo: Fides est humana salutis initium, fundamentum, & radix omnis iustificationis: sine qua impossibile est placere Deo, & ad filiorum eius consortium peruenire: quæ verba Concilium desumpsit ex sancto August. serm. 38. de tempore, vbi & hæc, quæ sequuntur, addit: Sine fide nullus in hoc seculo iustificationis consequitur gratiam, nec in futuro vitam possidebit eternam.*

Obijcies multos fuisse olim, & hodie adhuc esse infideles, in varijs mundi partibus, qui de Christo & Euangelio nihil prorsus audierint, omniaque fidei mysteria inuincibilitate

biliter ignorauerint, & adhuc ignorent, quibus proinde ad consequendam salutem sufficere videtur, vt Deum, prout possunt, cognoscant, & super omnia diligant, cum aliud prestare non possint, & ad impossibile nemo tenetur. Respondetur ignorantiam illam in praedictis infidelibus vincibilem esse, si non proxime & immediate, saltem remotè & mediatè, in quantum scilicet sufficiens diuina gratia auxilium ipsis offertur ad legem naturæ seruandam (vt ex tractatu de Gratia supponimus) cui si fideliter cooperentur, ipsamque naturæ legem seruent, Deus pro sua ineffabili bonitate vberiora illis gratia suæ præstabit auxilia, & alia media externa necessaria præparabit, quibus tandem ad fidem recipiendam sufficienter disponentur. Id colligi potest ex capite primo Euangelij S. Iohannis, vbi dicitur, quòd Deus illuminat omnes homines uenientem in hunc mundum, hoc est (vt explicat S. Chrysostomus in eum locum) quòd Deus, quantum in ipso est, illuminat omnem hominem, si qui non illuminantur, ideo non illuminantur, quia lumen oblatum recipere nolunt: ita etiam sentit S. Basil. in regulis breuioribus regul. 224. & S. Thom. quæst. 14. de veritate, art. 11. ad 1. vbi agit de paruulo infante, qui in medijs syluis procul à cœtu & commercio Christianorum educaretur, dicitque certissimè tenendum esse, quòd si rationis naturalis ductum sequeretur, Deus ei vel per internam inspirationem reuelaret ea, quæ credenda sunt, vel aliquem fidei prædicatorem ad eum dirigeret, sicut misit S. Petrum ad Cornelium Act. 10.

SECTIO IV.

An sit ad salutem necessarium explicitam mysteriorum aliquorum fidem habere, & quorum.

Duo certa sunt, primum est, omnes Christianos adultos ad credenda omnia & singula mysteria generaliter fi-

de implicita obligari; hoc enim nihil aliud est, quam asseriri debere huic generali principio, quo asseritur, illud omne, quod Deus Ecclesie reuelauit, esse infallibiliter verum, quod qui negaret, fidelis & christianus dici non posset.

Secundum, non omnes Christianos obligari ad habendam fidem explicitam de omnibus & singulis fidei dogmatibus; alias non esset opus Doctoribus, & frustra dixisset S. Paulus 1. Cor. 12. alijs dari per spiritum sermonem scientia, alijs sermonem sapientia, &c. si omnes æque scientes & sapientes in rebus fidei esse deberent.

Quæstio est igitur, an omnes adulti teneantur aliqua fidei nostra mysteria explicitè & distinctè credere, & quam illa sint: pro cuius resolutione

Dicendum 1. omnes adultos obligari ad aliquid credendum explicitè, ac in primis illud, nempe vnum esse Deum, illumque iustum remuneratorem, decernere præmia iustis & supplicia improbis, non tantum in hac vita, sed potissimum in futura. Hæc veritas constat manifestè ex verbis S. Pauli in epistola ad Hebræos cap. 11. vbi postquam dixit, quod impossibile est sine fide placere Deo, in hoc declarans, quam sit illa fides, per quam Deo possimus placere, subiungit: *Credere enim oportet accedentem ad Deum, quia est, & inquirentibus se remunerator sit; qualis autem sit illa remuneratio, declarat Christus S. Matthæi cap. 25. vbi loquens de reprobis ait: Ibi sunt hi in supplicium æternum, iusti autem in vitam æternam.*

Dicendum 2. omnes adultos teneri similiter ad habendam fidem explicitam de mysterio sanctissimæ Trinitatis, ita S. Thomas 2. 2. q. 2. a. 2. c. Hoc constat primò ex verbis Christi, qui mittens Apostolos Matth. vlt. iniungit illis expressè, vt docerent omnes gentes, & baptizarent in nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti.

Secundò ex S. Athanasio in symbolo, vbi postquam dicit fidem catholicam ab eo tenendam esse, qui velit esse saluus, subiungit: *Fides autem Catholica hæc est, vt vnum Deum in Trinitate, & Trinitatem in unitate veneremus; & etiam* S. Cyrill. lib. 1. in Ioann. cap. 16. vbi sic loquitur: *Non sufficit*

Sufficit nobis cognitio, Dei absque cognitione Patris & Filij & Spiritus Sancti.

Constat denique ex ritu sanctæ Ecclesiæ Catholicæ, quæ neminem ad baptismum recipit, quin prius diligenter inquirat, an credat in Deum Patrem, an credat in Iesum Christum filium eius, an credat in Spiritum Sanctum; qua ceremonia satis apertè declarat neminem gratiæ baptismalis, ac proinde iustificationis esse capacem, qui non explicitam & distinctam de sanctissimæ Trinitatis mysterio fidem habeat.

Dicendum tertio, omnes adultos præterea teneri ad habendam fidem explicitam de mysterio Incarnationis. Probatum 1. ex varijs locis noui Testamenti id expressè declarantibus, vt S. Ioann. cap. 1. *Dedit potestatem filios Dei fieri, his, qui credunt in nomine eius, non alijs; eiusdem cap. 3. Qui non credit, iam iudicatus est: quia non credit in nomine uerigeniti Filij Dei. Item cap. 17. Hæc est uita æterna: ut cognoscant te solum Deum uerum, & quem misisti Iesum Christum: Act. cap. 8. S. Philippus baptismum Eunucho postulanti conferre noluit, quin prius professus fuerit expressis uerbis: Credo, Filium Dei esse Iesum Christum. Denique uidemus Christum Dominum passim in Euangelijs exactè petijisse à cæco nato Ioann. 9. & pluribus alijs, vt distinctè & explicitè in se crederent.*

Probatum 2. ex symbolo S. Athanasij supra citato, in quo proposito mysterio sanctissimæ Trinitatis adiungit postea: *Sed necessarium est ad æternam salutem, ut incarnationem quoque Domini nostri Iesu Christi fideliter credat.*

Probatum 3. ex SS. Patribus, S. Hieron. in cap. 3. epist. ad Ephes. *Non possumus, inquit, esse filij per adoptionem, nisi prius fidem filij Dei & intelligentiam recipiamus. Et S. August. lib. de bono perseverantiæ cap. 2. Nullum, inquit, uerius initium Christiani hominis quam credere in Christum.*

Cæterum hîc obseruandum est ea, quæ diximus, intelligenda esse tantum respectu temporis consequentis Christi incarnationem; alia enim ratio est eorum, qui siue in lege Moyse, siue in lege naturæ uixerunt; plurimorum enim

enim Theologorum sententia est, fidem explicitam Trinitatis tunc illis non fuisse necessariam nec medij nec præcepti necessitate, licet quidam existiment pontifices, sacerdotes ac legis Doctores ad illam fidem fuisse obligatos, utpote sibi sufficienter in scripturis propositam.

Quod verò spectat ad mysterium Incarnationis, pluri mi existimant ante Christi aduentum fuisse quidem necessariam fidem aliquam generalem & implicitam de Mediatore ac Redemptore futuro; non verò distinctam & explicitam eo modo, quo nunc ad eam obligamur.

*Quæres, an præter illa mysteria sint adhuc alia, de quibus explicita fides ab omnibus adultis habenda sit. Respondetur omnes adultos obligari, præterea 1. ad ea omnia scienda & credenda, quæ tum in symbolo Apostolorum, tum in Oratione Dominica continentur, hoc manifestè colligitur ex Catechismo Concilij Tridentini part. 2. cap. 2. num. 22. vbi dicitur teneri paternos ad symbolum & Orationem Dominicam eos docendum, quos de fonte leuauerint: ergo si illi ad docendum tenentur, ij, qui baptizantur, ad discendum adhuc strictius tenebuntur. Idem expressè declaratur de consecrat. distinct. 4. c. (vos ante omnia) vbi hæc verba ex S. August. serm. 6. de temp. desumpta ad paternos diriguntur; *Ante omnia symbolum & Orationem Dominicam & vos ipsi tenete, & illis, quos de sacro fonte suscepistis, ostendite.**

Secundò ad ea cognoscenda & credenda, quæ in decalogo continentur; cum illorum observatio ad salutem sit necessaria, dicente Christo Matth. 91. *Si vis ad vitam ingredi, serua mandata: seruari autem nõ possunt, si ignorentur.*

Tertiò ad ea etiam cognoscenda & credenda, quæ ad eorum Sacramentorum rationem pertinent, quorum susceptio illis est ad salutem necessaria: cum enim (ut ex tractatu de Sacramentis supponimus) prima dispositio ad Sacramentum aliquod dignè suscipiendum in adultis sit fides respectu Sacramenti illius, quod suscipi debet, sequitur, quòd obligatio illius Sacramenti suscipiendi necessariò secum inferat obligationem habendæ fidei explicitæ respectu

respectu illius: Quod & similiter dicendum est de his Sacramentis, ad quæ suscipienda non obligatio, sed sola devotio impellit, cum utrobique sit par ratio.

Quarto denique ad ea omnia & singula explicitè credenda, quæ secundùm exigentiam peculiarem cuiusque status & conditionis ad salutem consequendam iuxta divinæ legis præscriptum necessaria sunt: & eâ ratione in Pastoribus & Doctoribus Ecclesiæ fides haud dubiè magis explicita requiritur, quàm in alijs, qui eorum cura sunt commissi; in sacerdotibus item magis quàm in laicis, quia sine illa fide magis explicita omnibus officij sui partibus dignè, ut par est, fungi non possunt.

SECTIO V.

An fides externa sit ad salutem necessaria.

Dicendum est primò externam fidei confessionem esse necessariam ad salutem necessitate præcepti affirmatiui. Probatur 1. ex Christi verbis S. Matth. cap. 10. *Qui negaverit me coram hominibus, negabo & ego eum coram Patre meo, qui in cælis est.* Et S. Luca 9. *Qui me erubuerit, & sermones meos: hunc Filius hominis erubescet, cum venerit in maiestate sua.* Item ex verbis Apostoli Rom. 10. *Corde creditur ad iustitiam: ore autem confessio fit ad salutem.*

Probatur 2. ex S. Aug. lib. de fide & symbolo; *Fides, inquit, à nobis exigit duplex officium, cordis & lingue; nec saluti esse possumus, nisi fidem ore prostreamus, quam corde gerimus.*

Probatur 3. exemplo sanctorum Martyrum, qui potius elegerunt tormenta omnia & ipsam mortem subire, quàm Christi fidem vel ad momentum negare: quòd si quis atrocitate tormentorum victus fidem negauisset aut dissimulasset, eijciebatur ab Ecclesia tanquam gravissimi peccati reus, nec nisi publicâ pœnitentiâ peractâ in eam recipiebatur, ut constat ex S. Cypriano lib. de lapsis c. 3. & S. Ambr. lib. 1. de Pœnitentia. Cui opposita olim fuit hæresis Elcesaitarum dicentium, negari posse fidem exterius, in-

stante persecutione, etiam addito iuramento, ac sufficere, ut tunc in animo interius retineretur; ut docet Eusebius lib. 6. c. 31. Quæ quidem hæresis damnata fuit in Concilio Romano sub S. Cornelio Papa, ut colligi potest ex ijs, quæ habentur apud Baron. ad ann. 254. & 255. Vbi dicitur in illo Concilio (cuius quidem acta interciderunt) firmo decreto stabilitum fuisse, non aliâ ratione ijs, qui etiam ore tenus fidem eiurauerant, veniam esse concedendam, nisi post grauem poenitentiam ab illis impletam: unde sequitur apostasiam, etiam ore tenus factam, tanquam grauissimum peccatum damnatam fuisse.

Diximus in assertione, præceptum obligans ad externam fidei confessionem esse affirmatiuum, quæ est S. Thomæ doctrina 2. 2. q. 3. a. 20. ex qua proinde sequitur illud non obligare omni tempore, sed tantum certo ac determinato. Vtergo distingui possit, quo tempore obliget.

Dicendum 2. tunc nos obligari ad externam fidei confessionem, quando necessaria est vel ad honorem Dei, vel ad utilitatem proximi. Ita S. Thomas loco citato: quod probat in responsione ad primum ex eo, quod finis nostræ fidei sicut & aliarum virtutum, referri debet ad finem charitatis, qui est amor Dei ac proximi, & ideo quando Dei honor vel proximi utilitas id requirit, non debet esse contentus homo (ut ait S. Doctor) ut per fidem suam ipsi veritati diuinæ coniungatur; sed fidem illam debet exterius profiteri.

Dicendum 3. etsi nunquam liceat vilo modo negare fidem Christi; tamen, quando spectatis circumstantijs nulla honori diuino irrogatur iniuria, nec vllum proximi salutis damnum infertur, non solum licitum esse, sed etiam aliquando necessarium, fidem occultare. Ita S. Doctor loco citato in responsione ad tertium, vbi dicit, quod, quando ex confessione fidei manifesta turbatio aliqua infidelium oriretur, in tali casu laudabile non esset fidem publicè confiteri; & ad hoc probandum affert verba Christi dicentis Matth. 7. *Nolite sanctum dare canibus, neque mittatis margaritas vestras ante porcos, ne forte conculcent eas pedibus suis, & conuersi dirumpant vos.*

Cum

Cum autem occultatio illa fidei varijs modis fieri possit, vel fugiendo, vel aliquo signo exteriori fidem dissimulando.

Dicendum 4. licitum esse homini Christiano tempore persecutionis fugere: hoc permisit Christus dicens Matt. 20. *Cum persequerentur vos in civitate ista, fugite in aliam.*

Hoc tamen limitandum est, nisi ex hac fuga damnum aliquod redundet in honorem Dei vel proximi salutem, ut si Episcopus aut Pastor tempore persecutionis fugiat, cum tunc maximè illius ope subditi indigeant: nam ut rectè dicit Nicolaus Papa cap. (sciscitaris) 7. quæst. 1. *Si gubernator navis in tranquillitate non debet deserere navim, multo minus in tempestate.*

Dicendum 5. licitum quidem esse occultare fidem signis, quæ ex se sint indifferentia, non verò illis, quæ ad profitendam falsam religionem instituta sint. Est communis Doctorum sententia, præsertim S. Antonini part. 2. titulo 12. cap. 6. Alexandri Halensis part. 3. quæst. 183. Nauarii lib. 5. Conciliorum tit. de hæret. cap. 10. & in Manuali cap. 11. num. 25. & aliorum. Prior assertionis pars probatur; quia hæc signa, cum sint ex se indifferentia, nihil in se mali habent, qualia sunt illa, quibus natio vna ab altera secernitur, vel status vnus ab altero, militis v. g. à mercatore distinguitur; nec lædunt honorem diuinum, nec proximi conscientiam feriunt, sic S. Sebastianus in aula Diocletiani Imperatoris ethnici (ut obseruat S. Thomas 2. 2. q. 10. a. 10. ad 2.) fidem suam sub militari sago & chlamide occultabat, ut Christianis commodius opitulari posset, eosque in tormentis confortaret.

Posterior verò pars assertionis probatur ex eo, quòd, qui talibus signis vteretur, censeretur non solum veram religionem occultare, sed falsam profiteri, quod omnino illicitum est; vnde lib. 2. Machab. cap. 6. Eleazarus non tantum porcinas carnes in lege prohibitas, sed & alias idolis immolatas manducate noluit, quia illa manducatio, licet ex se indifferens (ut dicit S. Aug.) tamen instituta censebatur ad falsam religionem profitendam; quæ et-

iam fuit ratio, cur o'im præceperint Apostoli Act. 15. vt omnes ab immolatis simulachrorum abstinere; & eo sensu vestes paganorum illicitas esse dixit Tertullian. lib. de idol. c. 12. nempe, eas, quibus homo astringitur officijs vel sacerdotijs idolorum, quas ideo asserit *profanationis sue & maculam habere, & neminem posse esse mundum, qui tunicam inquinatam habuerit.*

CAPVT II.

De obiecto materiali fidei.

AD clariorem intelligentiam eorum, quæ dicenda sunt, notandum est nos hic sumere nomen obiecti siue materialis, siue formalis, eo sensu, quo à S. Thoma sumitur 2. 2. q. 1. a. 10. & quo etiam communiter à Philosophis & Theologis sumi solet; scilicet, per obiectum materiale alicuius habitus cognoscitiui intelligimus id omne, quod cognoscitur, & per obiectum formale id, per quod illud cognoscitur; vnde per obiectum materiale fidei intelligimus ea omnia, quæ fide diuinâ creduntur, aut credi debent; per obiectum verò formale illud, per quod, seu ratione cuius, ijs omnibus assentimur.

Cum igitur querimus, quodnam sit obiectum materiale fidei, idem est, ac si queramus, quænam sint ea, quæ nobis à Deo reuelata sunt, ac proinde, quæ fide credenda sunt.

Hæc autem Concil. Trident. sess. 4. contineri dixit partim in sacris & canonicis scripturis, partim in traditionibus non scriptis, quæ ipsius Christi ore ab Apostolis acceptæ, aut ab ipsis Apostolis, Spiritu Sancto dictante, quasi per manus traditæ, ad nos vsque peruenerunt: de vtrisque proinde in sequentibus sectionibus agendum nobis est.

SE-